

noget mere i hyre med det gode fiskeri, men især er det væksten i den offentlige sektor. Men sammenlagt ligger de dog stadig væk ca. 30 pct. lavere end for 6 år siden.

Fiskelandingerne er forøget, selv om det dansk påbudte kvotesystem, som nu heldigvis bliver afløst af tekniske reguleringer, har forhindret rationelt fiskeri for det meste af flåden de sidste 2 år. Men hvad med forarbejdningen af fisk? Hvad med eksportværdien? Det er nemlig det, Færøerne lever af, og desværre er disse ting gået tilbage.

Fisken bliver ofte eksporteret som råvare til Skotland især, hvor produktionsomkostningerne er langt lavere end på Færøerne, fordi arbejderne på skotske fiskefabrikker ikke betaler skat af deres løn. På Færøerne betaler man 50 pct. i marginalskat som fiskeriforarbejdere, og det er en skandale.

Island, hvor fiskearbejdere også har en skattefri grundløn, køber tusinder af ton råfisk i Norge, som sejles forbi Færøerne, forarbejdes på Island og eksporteres som islandske færdigvarer til Europa.

Og jeg vil gentage her, at den monopolisering af fiskeindustrien, som danske embedsmænd og kreditorer, bankfolk og teknokrater tvang ned over Færøerne – vistnok efter grønlandsk mønster – skulle virke som lokomotiv, men blev en møllesten om halsen på færøsk beskæftigelse og økonomi. Også dér fik Folkeflokket ret, men har været uden påvirkning i 3 år. Sammen med det alt for høje omkostningsniveau er fiskemonoplet en bremseklovs for al fremgang.

Importen er vokset noget, men det giver jo en falsk følelse af velstand, for sammen med den faldende eksportværdi forsvinder i år det overskud på handels- og betalingsbalancen, som vi fik første gang under Folkeflokkens ledelse i landsstyret 1989-1990.

Føroya Banki har stadig væk 25 pct. lavere balance nu og nærmer sig Sparekassen i virksomhed end ultimo dens første regnskabsår som monopolbank efter det danske krav, men banken har milliarder i reserver til at gøre godt eller skade med. Den sover på sin post, den kræver 12 pct. rente for erhvervslån, men 6 pct. for hus- og billån, og det er faktisk et misbrug eller vanrøgt af de reserver, den fik som rentefrit landskasselån ved rekonstruktionen, og som den færøske skatteyder betaler måske 100 mio. kr. i renter for årlig.

Huspriserne er dobbelt så høje nu, som da Finanstilsynet nedskrev dem for at knuse færin-

gernes sidste modstand i efteråret 1993, men monopolbankens hus- og billån lokker tabte kunder tilbage og skaber et større forbrug – derfor den lidt højere import – men det hjælper ikke hovederhvervet, som ikke har overskud til geninvestering, mens en del af fiskerflåden vil gå fallit igen til efteråret. Og det er påfaldende, at Føroya Bankis rekordoverskud på spekulation i danske obligationer, dens rentetilskrivning og afskrevne lån og ikkeinvesteringer i færøsk erhvervsliv er blevet tiet ihjel under Folketingets debat om Finansieringsfonden af 92. Fonden og Føroya Banki er stadig væk en skandale for færøsk økonomi.

Landskassens gæld er på 7 mia. kr. og kommunernes på 2 mia. kr., i alt 9 mia. kr., som skatteyderne betaler 500 mio. kr. i renter for, dvs. 20 pct. af budgettet.

Vi får måske et valg til efteråret, og det bliver i hvert fald spændende at se, hvordan resultatet af det valg bliver, for vi kan vel næppe leve med, at det siddende landsstyre fortsætter og fører præcis samme døds kurspolitik, som det forudgående socialistiske landsstyre gjorde.

Jacob Haugaard (UP):

Dette er min anden afslutningsdebat, og jeg må sige, jeg er virkelig ved at være træt af at høre om arbejde – virkelig træt af at høre om arbejde. Lad os nu komme til at lave noget.

Sammenslutningen af Bevidst Arbejdssky Elementer vil virkelig blive husket for slogans som »Bistandshjælp og godt humør, det er aldrig prøvet før« og »Hvorfor bruge sine hænder i solen, når man kan bruge sin hjerne i skyggen?«.

Folk gider ikke arbejde, de er trætte af at høre på os herinde, den berømte kløft. Når Folketinget så på demokratisk vis laver aftrædelsesordninger fra arbejdsmarkedet, står folk jo i kilometerlange køer for at slippe væk; folk gider ikke arbejde. Vi har oven i købet eller jeg tror nok oven i købet, det er Socialdemokratiet, der har lavet et arbejdermuseum, fordi den slags antikverede ting som arbejde skal jo da på museum.

I gamle dage definerede folk sig jo ved, hvad de lavede, hvilket arbejde de havde. I dag definerer folk sig ved det, de gør i deres fritid. De definerer sig slet ikke hverken på politisk farve, eller hvad de laver. De definerer sig efter, hvad de laver i fritiden. Man kan sige, at politiske partier, fagforeninger, kirken, embedsapparatet er nutidens pyramider, et levn fra dengang.